

Geleneksel
El Sanatlarımız;

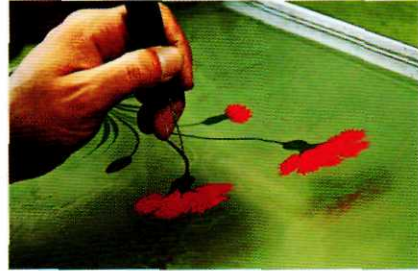
EBRU

Ebru, kâğıt üzerine özel yöntemlerle yapılan geleneksel bir süsleme sanatıdır. Farsça'da "bulut gibi" anlamına gelen "ebri" sözcüğü, Türkçe'de değişerek "ebru" halini almıştır. Ebru sanatının ne zaman ve hangi ülkede ortaya çıktığı bilinmemekle birlikte, bu sanatın Doğu ülkelerine özgü bir süsleme sanatı olduğu kesindir. Batı'da ebru, "Türk kâğıdı" olarak adlandırılmaktadır.

Ebrunun Yapılışı

Ebru yapımı oldukça zevkli ve sabır isteyen bir iştir. Önce uygun bir kâğıt seçmek gerekir. Çünkü her kâğıda ebru yapılmaz. Kâğıt, boyayı iyice emecek nitelikte ve dayanıklı olmalıdır. Ebru yapmak için genellikle dikdörtgen biçiminde, büyükçe ve yayvan bir tekne gerekir. Geven denilen otun gövdesinden elde edilen ve beyaz renkli bir tür zamk olan kitre, belli bir oranda suyla bir kabın içinde karıştırılır. Kitre ile yapılan bu karışım 12 saat kadar bekletilir ve zaman zaman karıştırılır. Kitre bu süre sonunda erir ve karışım boza kıvamını alır.

Daha sonra küçük fincanlarda ebru için boya hazırlanır. Bu amaçla kullanılacak boya çok ince toz haline getirilmeli ve suda eriyip dağılmayan bitkisel ve kimyasal boyalardan olmamalıdır. Fincanda su ile iyice karıştırılarak sıvılaştırılan boyalara, ayrıca iki kahve kaşığı taze sığır ödü katılır. Bu işlemin amacı, iyice ezilmiş boyanın dibe çökmeden yüzeyde kalmasını sağlamaktır. Bu şekilde hazırlanan değişik renklerdeki boyalar, özel tekneye boşaltılmış olan boza kıvamındaki sıvının yüzüne serpilir. Yüzeyde birikintiler halinde kalan bu boyalar daha sonra tahta bir çubukla karıştırıldığında ya da yayıldığında şaşırtıcı ve ilginç desenler ortaya çıkar. Bu desenlerin üzerine yatırılan özel kâğıt, 5-10 saniye sonra iki ucundan tutularak yana doğru kaldırılır. Böylece ortaya binlerce ayrıntı ve renk taşıyan desenler çıkar. Eğer, bu desenlerin arasına bir yazı ya da herhangi bir çiçek motifi yerleştirilmek istenirse, başka bir yöntem uygulanır. Ebrunun "battal ebru", "taraklı ebru", "çiçekli ebru" gibi daha birçok çeşidi

vardır. Ebru ciltçilikte ve hattatlıkta çok kullanılırdı. Bazen elde edilen ilginç ve güzel desenler bir tablo görünümünde olduğu için bu amaçla da kullanıldığı olmuştur.